

Štefan Smržík, SJ

(* 2.1.1921, Vavrečka, okr. Námestovo – † 7.12. 1996, Cambridge, Ontario, Kanada)

Narodil sa v hornooravskej dedinke Vavrečka neďaleko Námestova rodičom Johane rod. Holma (1892-1963) a Ignácovi Smržíkovým (1890-1964). Bol najstarším z deviatich súrodencov: Agnešky I., Johanky, Terezky, Agnesy Matejkovej II., Eleny Gibalovej, Márie Schmotzerovej, Ignáca Smržíka, Ľudovíta Smržíka a nevlastného brata Mateja Krasuľu.

Do ľudovej školy chodil v rodnej obci, stredoškolské štúdium začal v Trnave v r. 1932 ako chovanec jezuitského ústavu Stanislavov. Do Spoločnosti Ježišovej vstúpil 30. júla 1937 a noviciát absolvoval v Ružomberku. Stredoškolské štúdium zakončil v r. 1942 maturitou v Kláštore pod Znievom. Filozofiu študoval v rokoch 1942-1944 v Záhrebe a v Košiciach. Dva roky vyučoval na gymnáziu v Levoči. Teológiu začal študovať v Ružomberku, pokračoval na Pápežskej gregoriánskej univerzite v Ríme, kde ho 15. júla 1948 vysvätili za kňaza. Posledný rok teológie študoval v Paray-le-Monial vo Francúzsku.

Po vysviacke ostal 27-ročný páter Štefan Smržík pôsobiť v Ríme. V septembri jubilejného Svätého roka 1950 prevzal po pátrovi Pavlovi Bajanovi vedenie slovenského oddelenia Vatikánskeho rozhlasu. Na príprave denného vysielania mu sporadicky pomáhali Mons. Július Gašparík, Anton Botek, Štefan Náhalka, jezuita Michal Lacko, tešiteľ Xavér Čík, neskôr to boli ďalší jezuitskí spolubratia Félix Litva, Ondrej Kopilec, Štefan Porúbčan či Stanislav Polčín a ďalší kňazi i laici.

„Podľa osobných zápiskov Štefana Smržíka:

Slovenské vysielanie v tomto období na žiadosť Mons. Bafileho zo Štátneho sekretariátu zaviedlo týždenné mimoriadne vysielanie Máriinej légie od 22.30 do 23. hodiny. Tvorila ho modlitba ruženca – väčšinou sa modlili laici, utečenci žijúci v Ríme – a informácie o činnosti Máriinej légie vo svete. V istom zmysle to bolo vyznačenie a ohodnotenie práce Slovenského oddelenia Vatikánskeho rozhlasu“, píše František Sočufka v publikácii Diakonia slova v slovenskom vysielaní Vatikánskeho rozhlasu (Bratislava, 2004, s. 32).

Hlavným cieľom Vatikánskeho rozhlasu v tomto období začiatku 50-tych rokov bolo: *„sprístupniť hlas Svätého Otca, jeho prejavy prenasledovaným katolíkom latinského i byzantsko-slovanského obradu doma pod Tatrami; umožniť im spojenie so životom všeobecnej Cirkvi; otvorene hovoriť o prenasledovaní a povzbudzovať k vernosti – o čom nemohli hovoriť kňazi na Slovensku; podávať informácie o živote Slovákov žijúcich v zahraničí: o púťach amerických Slovákov do Ríma, príhovory viacerých gréckokatolíckych biskupov z USA ku prenasledovaným veriacim Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku šarišským alebo zemplínskym dialektom, čo bolo kuriozitou, ale svedčilo to o ich pôvode. Boli to povzbudenie k vernosti Bohu a národným kresťanským tradíciám“*.
Tolko z osobných zápiskov pátra Štefana Smržíka (tamtiež).

Páter Smržík v tej dobe zároveň v Ríme študoval slovanskú filológiu na štátnej univerzite, kde získal roku 1954 doktorát. Jeho dizertácia vyšla tlačou v anglickom preklade pod titulom The Glagolitic or Roman Slavonic Liturgy (Hlaholská alebo rímska slovanská liturgia, Cleveland – Rím, 1957).

V r. 1957 Štefan Smržík odovzdal vedenie redakcie pátrovi Stanislavovi Polčinovi a odišiel ako misionár do Severnej Rodézie. V tejto krajine, dnešnej Zambii, pôsobil osemnásť rokov. V rokoch 1959-1963 bol rektorom malého seminára v meste Mpima, potom pracoval na misijnej stanici Chingombe a Kabwe. V rokoch 1973-1974 bol tajomníkom jezuitského

misijného predstaveného, v rokoch 1974-1975 tajomníkom biskupa v Lusake a jeho poradcom pre školské záležitosti.

V januári 1976 prišiel 55-ročný páter Štefan Smržík na liečenie do Kanady. Na lekárske odporúčanie mu predstavení nedovolili vrátiť sa do Afriky a prideliť mu prácu v Kanade. V misijnom dome slovenských jezuitov v Cambridge, Ontario, pomáhal pri redigovaní mesačníka Posol, pri vydávaní kníh, organizovaní exercícií a duchovných obnov.

Bol ekonómom misijného domu a vykonával pastoráciu po slovenských farnostiach v Kanade. Obdivuhodné boli jeho jazykové znalosti, či už svetových alebo afrických jazykov a nárečí, preto často vypomáhal v duchovnej službe aj kanadským Poliakom, Talianom či Chorvátom. V auguste 1995 ho vymenovali za predstaveného slovenských jezuitov v Kanade.

Štefan Smržík je autorom početných článkov nielen v slovenčine, ale aj v angličtine a francúzštine, ktoré uverejnil v slovenských a cudzích periodikách. Bol tiež prekladateľom, na Slovensku vyšiel v roku 1995 vo Vydavateľstve Dobrá kniha v Trnave v jeho preklade román afrického autora Dominika Mulaisha Jazyk nemého a podobne i román Severa Baraldiho Svätá Alžbeta Uhorská.

Páter Štefan Smržík zomrel 7. decembra 1996 vo veku 75 rokov. Pochovaný je na jezuitskom cintoríne - Jesuit Cemetery v meste Guelph, Wellington County, Ontario, Kanada.

<https://www.findagrave.com/memorial/220200494/stefan-smrzik>

Autor kníh

Por. č.	Zodpovednosť	Názov	Rok
1049313	Smržík, Štefan, SJ	Pápež - ako o ňom hovoria a píšú	1948
384559	Smržík, Štefan, SJ	Žiť Ježišovo evanjelium dnes	1995
384583	Smržík, Štefan, SJ	Kateri Tekakwitha	1996

zdroje: Pamätnica slovenských jezuitov v Kanade 1952-1977. Cambridge, Ont., 1977, s. 141.

https://www.knihydominikani.sk/hlavna_bibl_b4?autor_id=2467

<https://www.vaticannews.va/sk/svet/news/2021-01/100-rokov-stefan-smrzik-misionar-redaktor-vatikanskeho-rozhlasu.html>

<https://www.tkkbs.sk/view.php?cislocianku=20210102006>

<https://www.findagrave.com/memorial/220200494/stefan-smrzik>

<https://www.facebook.com/paterStefanSmrzik>